શ્રી

લોહાણાની ન્યાતનો શીરસ્તો

છપાવી પ્રસિદ્ધ કરનાર સ્વર્ગસ્થ

ઠા. જેઠાભાઇ ગોવનદાસ.

સવત ૧૯૮૧ સને ૧૯૨૫

આવૃત્તિ બીજી. પ્રત ૩૦૦

છપાવનાર—

ઠક્કર બેણીલાલ જેઠાભાઈ

બરાનપુરી ભાગળ—સુરત.

છાપનાર—

મધુભાઈ લલ્લુભાઇ દેશાઈ

શ્રી "અનાવિલ" પ્રિ પ્રેસ, બરાનપુરી ભાગળ-સુરત

લોહાણાની ન્યાતનો શીરસ્તો

સુરત લોહાણા સમસ્ત પંચાયતના શેઠ તથા સારસ્વત બ્રાહ્મણ મળી સારસ્વત ગોરને દરેક પ્રસંગે શું આપવું તથા આસરાગતુને શું આપવું એ બાબત મેહેનત લેતા મુંબઈવાસી ઠક્કર નરભેરામે શેઠ કાસીદાસ ભુખણદાસ તથા દયારામ પ્રાણવલભદાસ વીગેરે લોહાણાઓ તથા જોષી મણીશંકર રૂઘનાથજીએ કતારગામમાં ધરમશાળા શમરાવી તે જોવા જઈ ત્યાં લવાજમ બાબત ઠરાવ કર્યો તે સરવેના ફાયદા સારૂ છે તે નીચે મુજબ.

સારસ્વત બ્રાહ્મણને લવાજમ

ઠરાવ

૧)=। છોકરો જન્મે ને છઠી માંડે તો નેન માડે તેનું કાંઇ નહી

૦)=। છકડી

૦। પુજાનો

૦। માસ્તાન

૦।। આશરાગતુ

૨।। વ્યતીપાત મુળ જેસ્ઠા શાંતી વીગેરે બાબત

૨) ગોરને ૧) આશરાગતુને ૦।। પરચુરણ પૈસા

૧।=। મુંડણ

૧) ગોર યા આસરાગતુ ને બેઉ હોય તો અડધોઅડધ

૦)=। છકડી ૦)= ગણુપતીપુજા ૦। મોશાળીઆ ગોરને

ફીનખાબના જબલા રોપી કરેથી

વેહવા

૧) ગલાલ છાટનાર જોસીને, ૧) ગોરવાસણુાને।
આશરાગતુને ૦। મારઇયા બે કન્યાના આશરાગતુને બીજા
બ્રાહ્મણુ હાજર હોય તો ૦)⌐ મુજબ
૩ ૧) ગોર ખીર ખાણુને। કરી લે છે તે દાપામા મુજરે
આપે છે

૧ાા લુગડા ચડાવે
૧) ગોરવાસણુાને। વરવાળા પાસે મારઇયા સાથે
૦ાા કન્યાવાળા પાસે ગોર યા આસરાગતુને

૬) જનોઈ
૩) આસરાગતુને ગોર તથા આસરાગતુ બન્ને હાજર
હોય તો ૩। ૫) ધરધણી વેચી આપે અડી અડી ને
બેઉ એકજ હોય તો ૩ ૩) ૧ જોમીને ઉપદેશને।
૦ાા પુજામાં પૈસા ૧) માક્ષતાનને। ૦ાા વાજતે ગાજતે
મોશાળુ લાવેથી મોશાળીઆ ગોરને ને એમને એમ
હોય તો ૩। ૦।
૦)= વેવાણુ મળેથી બ્રાહ્મણને યા ગોરને તેડી જાય તો
૦ાા લગન દેખાડવાથી પત્રીકાને। બ્રાહ્મણને

લગન

૦।⌐। માંડવામુરતના
૦)⌐। છકડી ૦। પુજાને। ૦। ગોત્રજને ચોડવાને।

૧।⌐। માતા એકુવડા
૦ાા આશરાગતુને ૦। જારી બેમા ૦। પુજાને। જોષીને
૦)⌐। છકડી માતા બેવડાનુ ડબલ

૪) ગ્રહશાતીક
૩) ગોર યા આશરાગતુને ને બેઉ હોય તો વેહેચી લે

એક હોય તો ત્રણ રૂ। દરેક બ્રાહ્મણ હોય તો ૦)-

૧) જોશીને પરચુરણ પઇસા સાથે વરૂણીના ૦)= મુજબ ગ્રહશાતીકમાં વરવાળાને તથા કન્યાવાળાને સરખો ખરચ ગણવો

૧॥।≡ ઘડી

૧) ગોર વાસણાનો કન્યાના ગોરને ૦। ઘડીના દોરીઆ લાવનારને ૦)= ઘડી ઘેર લાવે ને પુજા કરાવે માટે ૦॥ વરનો ગોર ગોરવાસણાનો લે કન્યવાળા પાસે ૦)- જળ જગામણી કન્યાનો ગોર લે

૧॥।≡ તપશીલ

૧।≡ વરવાળાને ખરચ ૦॥ કન્યાવાળાને

માંડવા ખરચ

૧) પોકતી વખતે કલશમા તે ગોરનો હક તે જોષી લેય છે

૧) છેડા બાધવાનો તે જોશી લેય છે

૧) શ્રીફળ દાનનો જોષીને યા કરમાનતર કરાવે તેને

૧) શ્રીફળ દાનનો કન્યાવાળા પાસે ઉપલો શખસ લેય

૫) લારી કઠાના માશતાનના ૦॥ જાગો ભાગો ૦॥ મોહોરનો ૦॥ લગનપત્રીકાનો જોષીને ૦॥ કન્યા પરણામણી જોષીને

૧) પરચુરણ માયરામા તથા ચોરીમા ચોથા ફેરા વખત

૧) મોશાળીઆ ગોરોને યા આશરાગતુને ૫) આશરા ગતુને વરવાળો આપે ગોરના દાપામાંથી અપાવીને તે

૧) વરના ગોર યા આશરાગતુને કન્યાવાળો આપે

બાર આના તથા કુશન દક્ષણા મળી ૧) પેરામણી વખતે ગોર યા આશરાગતુને વરવાળો આપે દક્ષણાનો ગોર ખુદ હાજર હોય ને તે કામ કરે તો આશરાગતુનો હક અપાય નહી ૦। કન્યા પરણી ઘેર આવે ને ગોતરેજની પુજા કરાવે વીગેરે

બ્રાહ્મણોને

૦॥ લગન તારીખે કરના પડે ને બ્રાહ્મણો એમ કહે કે હમણા મગળ બારમો છે વીગેરે ઘણા વહેમ ઘાલે તો મરજીમા આવે તો જપ તપ કરાવે ન કરાવે તો ઘરધણીને શીર જોખમ છે એમા સારસ્વત વીગેરેથી વાધો લેવાય નહી ને કરતા ૩ ૦॥ જપ કરાવીને આપે

૦॥ છનોડ

૦)= છેડે બાંધવા ૦)= ગોતરેજે ચોડવા ૦ આશરાગતુને ઉપલા ચાર આ ૦ પઇશા જોઇને

અવરણી

૦। ખોળો ભરી પુજા કરતી વખત જોઇને

૦। ગોતરેજે ચોડવાને ગોરને ૦॥ માતા માંડે તેનો

૦)= ગણુપતી પુજામાં ૦)= છકડીના ૦)= પરચુરણ પુજાના બે આના

૦॥ આશરાગતુને } બેમાથી એક હાજર હોય તો
૦॥ ગોરને } બનેના હક તેના

૧) ખરચને દહાડે મોશાળુ લાવે ત્યારે મોશાળીયા ગોરને વરવાળો આપે ગોતરેજ આગલ રાત્રે પુજા કરી રહ્યા બાદ

મઇઅત

ગરૂડપુરાણ સારસ્વત પાસે વચાવુ તે પોતાના તડના જોષી પાસે વચાવુ ને દશાને દહાડે પાચ રૂપીઆ સુધીનો ૧ માલ અથવા રોકડ આપવુ ધરધણીના તડના જોષીને વાચના ન આવડે તો તે ગમે તેને તેડી લાવી વચાવે

૦)≈ શ્રાશ્રાધ શારવાના

એકા દશાશ્રાધની વીગત

૪) આશરાગતી બ્રાહ્મણ યા ગોરને તથા ૦॥ જોષીને ૦॥ કાઠા ખરચ ત્યાના ગોરને ૦॥ કારટીયા ગોરને નાળીયર હામેથી આપવો ૦॥ પરચુણ પઇશા પુજા સારૂ રાખવા અગર બ્રાહ્મણને સોપી દેવા ને અગીયારમુ સરાવે વરૂણી જે બ્રાહ્મણ પામે કરાવે તેને ૦)≈ બેઆના મુજબ આપવા

૧) સુવાવડી મરી જાય અગર કુવામા પડી મરી જાય તેને માટે ઉપલા લવાજમ કરતા બે પ્રજામત કરાવી રૂપીઓ ૧) વધારે આપવો

બારમુ

૦)≈ શરાધ દક્ષણા ૦। રૂપાનો તાર પીડ વેરવા

૦॥ પ્રાયશ્ચીત અઉદાનનો જોષીને વસ્ત્ર ધડાપર ઢાકવા સુતરઉ અથવા રેશમી જેને જેવુ મલે તેવુ

૦॥~ તેરમુ સરાવે દક્ષણાદાન વીગેરે સરાધની ક્રીયામા

૦)≈ દર માસીસે દક્ષણા સારવાની

૦॥ ૭ માશીસે અધુરે દક્ષણા તથા વસ્ત્રને પુરે છમાસે ફકત

એજ આના ધારા મુજબ જે વખતે ઘડા ભરે તે વખતે વસ્ત્ર

૦॥ નરશીએ સરાધની ઉપર મુજબ દક્ષણા તથા વસ્ત્રો

૫) લીલ પરણાવવી

૧) જોશીને ૨) આસરાગતુને ૧) પરચુરણ વરૂણી ०)≈ મુજબ ०॥ કાઠા ખરચ ०॥ કારટીયાને નાળીયર હોમેથી

०|- દીવા દેવા બાબત જે આવે છે તે આસરાગત બ્રાહ્મણને

૬॥ નારાયણબળી કરાવે તો

૫) આસરાગતી બ્રાહ્મણને યા ગોરને બને હોય તો અરધે હીસ્સે હાજર હોય તો ૧) તડના જોશીને ०॥ પઇસા પરચુરણ

૪) હાથ જોડ વરન ઉજવવુ વીગેરે

૨) ગોર યા આસરાગતુ બ્રાહ્મણને ૧) જોશીને ૧) પઇસા પરચુરણ પુજાના વરૂણીના ०)≈ ધારા મુજબ

૭) વાસતુ ઘરનુ યા મકાન નવુ કરેથી

૫) આસરાગત તથા ગોર યા કરમાનતર કરાવે તેને આપવા ૧) જોશીને ૧) પઇસા પરચુરણ ને વરૂણીના ધારા મુજબ

૬) કોઇ મ દીરે ગાય આપેથી એટલે ન્યાતના શેઠને તેડાવી રૂબરૂ તરપણ કરેથી

૫) ગોર તથા આસરાગતુ વચે ને એક હોય તો સરવે તે તા પુજાના પઇસા સુધા ૧) જોશીને

૩) પાકુ ધરમ કરે શેઠને તેડાવી તરપણ કરેથી

૧૨૨૩૯

૨) આશ્રરાગતને યા ગોરને ૦॥ જોશીને ૦॥ પુજા પૈસા સરાધ

૦॥ તરપીંડીની દક્ષણા સરાવેથી

૨।। વ સોવરસ નારાયણ બગી કરેથી ૩। ૨) આસરાગતને
ને ૦॥ જોશીને

જેમા આશરાગતને ગોર એમ લખ્યા છે તેમા કાઇ વાધાની તકરાર આવે તો જે ઉપર બતાવ્યા મુજબ લવાજમ ઠેરવુ હોય તેમાથી ઘર ધણીએ અડધો અડધ બને જણને આપવુ તે કરતા ન માને તો શેઠને ત્યા મોકલવુ તે સફાઇ કરશે ઉપલુ લવાજમ ન્યાતના શેઠોએ તથા બીજા કેટલાએક કતારગામમા ધરમશાળામા વાસ્તુ યા જોવાનેમને જઇ જોષી મણીશકર રૂઘનાથજીને પુછી ઠેરવ્યુ છે તે બાબત કોઇથી વાધો લેવાય નહી તેથી ન્યાતના પાચ પચીસ માણસની રૂબરૂ મણીશકર જોષીની લવાજમ ઠેરવવા બાબત સહી પણ કરાવી લીધી છે

આશરાગતને કામ સોપવા બાબત ઘરધણીને ખુશી સાથે છે ગમે તે બ્રાહ્મણને સોપે પણ સારસ્વતને સોપે તેમાથી કોઇથી વાધો લેવાય નહી

સારસ્વત બ્રાહ્મણ લવાજમ આપતા છતા ના કહે તો શેઠને કહી ગુજરાતી બ્રાહ્મણ પસે કામ કરાવવુ જોશી શબ્દ છે તે પોતાના પક્ષના સમજવા સારસ્વત બ્રાહ્મણ યા ગોર બાબત લવાજમ ઠેરવે તે નહી પણ કેટલેક ઠેકાણેથી બરાબર લવાજમ મળતુ નહોતુ તેમ વખતે વધારે લેતા એ બાબત ઘણા વરસ થયા તકરાર ચાલતા તેથી કેટલાએક કટાળી જઇ દુખ ભોગવતા બ્રાહ્મણોને દુખમાથી દુર કરવા તથા લોહાણાનુ ભલુ ઇચ્છવા સારૂ મુબાઇ

વાસી ઠકર નરભેરામ પીતાબરદાસે મહેનત લઇ ઠરાવ કર્યો છે તેમા કેટલાએક માણુસ એકઠા થઇ બીલકૂલ તકરાર ન પડે મા ઉપલો ઠરાવ કર્યો છે કે તે બાબત સર્વે એ મુજબ વર્તી બ્રાહ્મણ દરેક કામે આપવુ કોઇ કામમા દેહ સુધીનુ આપો મઉફાન આપો એવી તકરાર કરે છે તેથી લખ્યા કરતા કાઇજ વધારે આપ નહી તેમ ઓછુ આપવુ નહી એમા બનેને લાભ થશે એ સમજી છપાવી પ્રસીદ્ધ કર્યુ છે

જોષી મણીશકર રૂઘનાથજી સહી દા. પોતે

શેઠ ઠકર કાશીદાસ ભુખણદાસ

,, મોતીરામ ત્રીકમદાસ

,, દયારામ પ્રાણવલ્લભ

,, ભુખણદાસ જગજીવનદાસ

,, કસનારામ જેઠાભાઇ

,, કસનદાસ પુજાભાઈ

,, ભુખણદાસ કસનદાસ

,, ભુખણદાસ જગજીવનદા

,, ગોવનદાસ ખુશાલદાસ

,, દુલભદાસ હરીવલભદાસ